

УКРАЇНА

ТЕРЕБОВЛЯНСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

ГОЛОВИ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

08 лютого 2017 року

м. Тереховля

№ 48 -од

Про затвердження організаційно-методичних вказівок з підготовки населення району до дій у надзвичайних ситуаціях

Відповідно до статей 39-42 Кодексу цивільного захисту України, постанов Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», від 23 жовтня 2013 р. № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту», наказів Міністерства внутрішніх справ України від 29 травня 2014 року № 523 «Про затвердження Типового положення про територіальні курси, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 червня 2014 р. за № 624/25401, від 11 вересня 2014 року № 934 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 жовтня 2014 р. за № 1200/25977, на виконання розпорядження голови Тернопільської обласної державної адміністрації від 03 лютого 2017 року № 57-од «Про затвердження організаційно-методичних вказівок з підготовки населення області до дій у надзвичайних ситуаціях», з метою організації підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації керівного складу і працівників підприємств, установ та організацій у сфері цивільного захисту, навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях:

1. Затвердити організаційно-методичні вказівки з підготовки населення району до дій у надзвичайних ситуаціях (далі – організаційно-методичні вказівки), що додаються.

2. Організаціям, установам та підприємствам району розробити та погодити з районною державною адміністрацією, РВ Управління ДСНС в

області графіки проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту на рік.

3. Органам місцевого самоврядування спільно з РВ Управління ДСНС в області

1) розробити та затвердити плани-графіки проведення практичної підготовки осіб керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів цивільного захисту та при виконанні даного розпорядження керуватись організаційно-методичними вказівками з підготовки населення району до дій у надзвичайних ситуаціях;

2) про хід виконання даного розпорядження інформувати сектор з питань цивільного захисту районної державної адміністрації щороку до 15 грудня та 15 червня.

4. Сектору з питань цивільного захисту районної державної адміністрації узагальнити подану інформацію та про хід виконання інформувати районну державну адміністрацію щороку до 25 грудня та 25 червня.

5. Контроль за виконанням розпорядження покласти на першого заступника голови районної державної адміністрації ДОВГАНЯ В.Я.

Голова районної державної
адміністрації

Ю.М.НИШТА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження голови
районної державної адміністрації
08 02.2017 № 48-од

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ з підготовки населення району до дій у надзвичайних ситуаціях

1. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях здійснювати відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 (далі - Порядок):

- за місцем роботи - працюючого населення;
- за місцем навчання - дітей дошкільного віку, учнів та студентів;
- за місцем проживання - непрацюючого населення.

2. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях організувати та здійснювати у формі:

- 1) навчання безпосередньо на підприємствах, установах та організаціях;
- 2) навчання за межами підприємств, установ та організацій керівного складу і фахівців з питань цивільного захисту та пожежної безпеки на базі навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності області (далі – НМЦ та БЖД області);
- 3) практичної підготовки під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту;
- 4) навчання під час здобуття відповідного освітнього рівня у навчальних закладах системи освіти;
- 5) самостійного вивчення інформації про дії в умовах надзвичайних ситуацій приконсультаційних пунктах органів місцевого самоврядування.

3. Навчальні групи працівників з курсового навчання утворити у складі формувань цивільного захисту, з індивідуального навчання - у структурних підрозділах підприємств, установ та організацій.

Керівників навчальних груп призначати наказом керівника підприємства, установи та організації забезпечити проходження ними спеціальної підготовки у НМЦ та БЖД області.

До проведення занять з надання домедичної допомоги залучити медичних працівників закладів охорони здоров'я.

4. Навчання працюючого населення на підприємствах, в установах і організаціях здійснювати шляхом курсового та індивідуального навчання за програмами:

- 1) загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях згідно з додатком 1;
- 2) спеціальної підготовки працівників, що входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту згідно з додатком 2;

3) додаткової підготовки з техногенної безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки згідно з додатком 3;

4) пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою згідно з додатком 4;

5) прискореної підготовки до дій в особливий період згідно з додатком 5.

5. На підприємствах, установах та організаціях з чисельністю працівників 50 і менше, навчання здійснювати шляхом проведення інструктажів.

6. При прийомі на роботу працівників організовувати проведення інструктажів з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях з використанням діючих на підприємстві, в установі та організації програм підготовки, правил, інструкцій, планів реагування на надзвичайні ситуації, інших нормативно-правових актів з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Програми для проведення вступного, первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів затверджувати керівником підприємства, установи та організації після погодження їх змісту з РВУ управління ДСНС України в області.

При прийомі на роботу працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, здійснювати попереднє навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму.

У подальшому перевірку знань таких працівників проводити щорічно комісією з перевірки знань з питань пожежної безпеки підприємства, установи та організації. Перелік питань для перевірки знань з пожежної безпеки та склад комісії затвердити відповідними наказами керівника підприємства, установи, організації та забезпечити проходження членами комісії навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки у НМЦ та БЖД області.

7. Підвищення рівня знань та отримання практичних навичок щодо дій у надзвичайних ситуаціях здійснювати на практичних заняттях у ході проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту з періодичністю, встановленою Порядком підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. №443 та відповідно до Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 вересня 2014 р. №934, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 жовтня 2014 р. за №1200/25977.

8. Підготовку осіб керівного складу та фахівців здійснювати згідно з Порядком проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 р. №819 та відповідно до вимог Положення про організацію навчального процесу з функціонального навчання, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21 жовтня 2014 р. №1112, зареєстрованим в Міністерстві

юстиції України 05 листопада 2014 р. за №1398/26175, в НМЦ ЦЗ та БЖД області.

9. На підприємствах, в установах і організаціях:

1) забезпечити ведення документації з питань організації навчання працюючого населення (переліки навчальних груп, осіб керівного складу і фахівців, які підлягають у поточному році навчанню у сфері цивільного захисту та посадових осіб, які проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки, робочі навчальні плани і програми, розклади занять, графіки консультацій, журнали навчання, плани підготовки і проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань тощо);

2) обладнати в кожному окремо розташованому структурному підрозділі підприємства, установи та організації інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту та здійснити його наповнення навчальними посібниками і натурними зразками, передбаченими загальною програмою підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Інформація та повідомлення на стендах, схемах інформаційно-довідкового куточку з питань цивільного захисту повинні відповідати наявним можливостям і ресурсам підприємства, установи, організації з протидії небезпечним факторам, що передбачені об'єктовим планом реагування на надзвичайні ситуації, а її зміст погоджений з РВУ управління ДСНС України в області та у разі потреби з відповідним місцевим органом місцевого самоврядування.

10. Навчально-виховну роботу з дітьми дошкільного віку проводити згідно з вимогами базового компонента дошкільної освіти і спрямовувати на формування достатнього та необхідного рівня знань і умінь дитини для безпечного перебування в навколишньому середовищі, елементарних норм поведінки у надзвичайних ситуаціях і запобігання пожежам.

З метою удосконалення навчання дітей основам безпечної життєдіяльності у навчально-освітніх та виховних закладах провести зустрічі з працівниками системи цивільного захисту, конкурси, батьківські збори, вікторини.

Для поліпшення якості організаційної, практичної і навчально-виховної роботи з дітьми з питань особистої безпеки, захисту життя та норм поведінки в надзвичайних ситуаціях у дошкільних закладах проводити Тиждень безпеки дитини в рамках Тижня знань з основ безпеки життєдіяльності населення.

Підготовку учнів загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів до дій у надзвичайних ситуаціях, що передбачає здобуття знань і вмінь з питань особистої безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, користування засобами захисту від її наслідків, вивчення правил пожежної безпеки та основ цивільного захисту здійснювати в рамках вивчення предметів «Основи здоров'я» та «Захист Вітчизни».

11.3 метою координації науково-методичної діяльності, узагальнення та поширення ефективних форм, методів організації навчально-виховного процесу з питань безпеки життєдіяльності і цивільного захисту забезпечити роботу методичних об'єднань з дисциплін «Основи здоров'я», «Захист Вітчизни» та визначити базові

(опорні) загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади.

12. Позашкільну освітню роботу з питань формування культури безпеки життєдіяльності серед дітей та молоді, формування здорового способу життя, оволодіння ними навичками самозахисту та рятування проводити у позашкільних навчальних закладах, а також шляхом організації шкільних, районних змагань.

13. Навчання непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях здійснювати шляхом проведення інформаційно-просвітницької роботи за місцем проживання у мережі консультаційних пунктів з питань цивільного захисту при органах місцевого самоврядування, а також шляхом видання і розповсюдженням посібників, пам'яток, буклетів, інших друкованих навчально-інформаційних матеріалів, організації спеціального циклу передач на місцевих студіях телепередач і радіомовлення.

Керівник апарату
районної державної адміністрації

М.Я.ЧЕХ

Додаток 1

до організаційно-методичних вказівок
(до пункту 4)

ПЕРЕЛІК

тем для вивчення за програмою загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях

I. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації (далі - НС):

1. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС.

Основні поняття про НС. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення НС. Попереджувальний сигнал «Увага всім!».

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев'язочний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.

2. Правила поведінки працівників під час НС природного характеру.

Правила поведінки і дії працівників при землетрусах.

Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС (пов'язаних із зсувами, обвалами або осипами, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.

Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.

3. Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режимы радіаційного захисту.

Ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба.

Побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування.

Режими радіаційного захисту. Санітарна обробка працівників. Дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

4. Правила поведінки працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

Загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Проведення заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, обладнання виробничої території тощо.

5. Вибухо та пожежонебезпека на виробництві. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

Основні поняття вибухобезпеки на виробництві. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Стисла характеристика пожежної безпеки підприємства, установи, організації. Протипожежний режим на робочому місці. Можливість виникнення та (або) розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі.

Дії працівників у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

6. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.

Безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

Поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій. Основні механізми передавання збудників інфекції.

Режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

Основні напрямки профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

II. Надання першої допомоги потерпілим.

1. Порядок і правила надання першої допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання першої допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.

Перша допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

Перша допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

2. Порядок і правила надання першої допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.

Невідкладна та перша допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.

Перша допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.

Правила надання допомоги при утопленні.

Способи і правила транспортування потерпілих.

III. Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації.

1. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту.

Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації. Об'єктові комісія з питань НС та евакооргани.

Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС.

2. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на НС.

Об'єктовий план реагування на НС (інструкція щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення НС). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на виробництві.

Об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійної зупинки виробництва. Виведення працівників з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації.

Інформування працівників щодо розвитку НС, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні НС.

**Завідувач сектору з питань
цивільного захисту райдержадміністрації**

Є.М.КАЧМАР

Додаток 2

до організаційно-методичних вказівок
(до пункту 4)

ПЕРЕЛІК

тем для вивчення за програмою спеціальної підготовки працівників, що входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту

I. Для формувань загального призначення:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.
2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.
3. Розшук та визволення потерпілих з-під завалів будівель, зсувів і снігових лавин. Прийоми та способи рятування людей на верхніх поверхах зруйнованих або палаючих будівель.
4. Завалення нестійких конструкцій споруд та їх підсилення. Дії працівників із складу формувань цивільного захисту з рятування людей із завалених захисних споруд.
5. Евакуація людей та майна із зон затоплення (підтоплення), осередків пожеж та територій, забруднених радіоактивними і хімічними речовинами.
6. Способи транспортування потерпілих. Розміщення потерпілих на транспортних засобах.
7. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

II. Для інженерних формувань:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.
2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.
3. Прокладка колонних шляхів. Ремонт доріг та дорожніх споруд. Розчистка доріг від завалів.
4. Підготовка машин і механізмів до дій в осередках ураження, районах аварій та катастроф.
5. Здійснення протиаварійних і протиповенемих заходів. Зведення насипів, дамб, водовідвідних каналів. Ліквідація підтоплень будівель та споруд.
6. Аварійно-відновлювальні роботи на пошкоджених будівлях, транспортних і підземних спорудах.
7. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

III. Для аварійно-відновлювальних формувань:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.
2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Ймовірний характер руйнувань і пошкоджень на комунальних мережах та мережах електропостачання.

4. Способи усунення аварій на комунальних мережах і мережах електропостачання.

5. Відновлення ліній електропередач та об'єктів енергопостачання. Відновлення мереж тепло-, водо- та газопостачання.

6. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

IV. Для формувань радіаційного та хімічного захисту:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.

2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Порядок ведення радіаційної і хімічної розвідки.

4. Мережа спостереження та лабораторного контролю.

5. Поняття дезактивації та дегазації. Способи проведення дезактивації та дегазації, речовини та розчини, які для цього використовуються. Спеціальна обробка техніки, місцевості та предметів. Часткова та повна спеціальна обробка.

6. Пункти видачі засобів радіаційного та хімічного захисту. Склад, порядок роботи, обладнання пунктів видачі. Порядок підготовки і видачі засобів радіаційного та хімічного захисту.

7. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

V. Для формувань забезпечення та обслуговування:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.

2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Розгортання та дії рухомого пункту харчування.

4. Розгортання та дії рухомого пункту продовольчого постачання.

5. Розгортання та дії рухомого пункту речового постачання.

6. Рухомий пункт водопостачання. Комплектування та підготовка техніки. Організація роздачі питної води населенню.

7. Розгортання та дії рухомого пункту забезпечення паливо-мастильними матеріалами.

8. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

VI. Для формувань захисту сільськогосподарських тварин і рослин:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.

2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Ветеринарна обробка тварин.

4. Знезаражування продуктів тваринництва, рослинництва, води та фуражу.

5. Надання лікувальної та профілактичної допомоги тваринам.
6. Проведення заходів щодо захисту рослин.
7. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

VII. Для протипожежних формувань:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.
2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Пожежно-технічне спорядження. Вогнегасні речовини та область їх застосування.

4. Локалізація та гасіння лісових, торф'яних і степових пожеж. Влаштування протипожежних бар'єрів, насипів і просік.

5. Протипожежні профілактичні заходи на об'єкті.

6. Способи та прийоми гасіння пожежі на об'єкті господарювання. Прийоми рятування людей з палаючих будівель і споруд.

7. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

VIII. Для формувань охорони громадського порядку:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.

2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану». Умови і порядок введення та припинення дії надзвичайного стану. Заходи, що проводяться в цих умовах. Гарантії прав громадян і юридичних осіб в умовах надзвичайного стану.

4. Дії формувань при проведенні евакуації населення.

5. Забезпечення громадського порядку, попередження та припинення випадків мародерства, розкрадання матеріальних цінностей при ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та катастроф.

6. Психологія натовпу. Попередження паніки серед населення.

7. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

IX. Для автотранспортних формувань:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.

2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Обладнання автотранспорту для перевезення населення та вантажів.

4. Обладнання автотранспорту для перевезення уражених та постраждалих внаслідок стихійного лиха, аварій та катастроф.

5. Здійснення перевезення населення і вантажів.

6. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

X. Для формувань зв'язку:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.

2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Організація та забезпечення сталого зв'язку у районах стихійного лиха, аварій та катастроф.

4. Розгортання та експлуатація засобів зв'язку.

5. Дії формування зв'язку під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

6. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

XI. Для формувань евакуації:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.

2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Порядок проведення евакуаційних заходів.

4. Евакуація людей з районів стихійного лиха, аварій та катастроф.

5. Евакуація людей та вантажів, матеріальних цінностей та обладнання при загрозі стихійного лиха, аварії чи катастрофи.

6. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

XII. Для медичних формувань:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.

2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Засоби медичного захисту. Призначення, будова, підготовка до застосування та порядок використання.

4. Підготовка медичного формування до виконання завдань за призначенням та дії з надання першої медичної допомоги людям при травмах і кровотечі, а також у разі отримання шоку. Способи оживлення.

5. Дії працівників із складу медичного формування з надання першої медичної допомоги ураженим отруйними та небезпечними хімічними речовинами, електричним струмом, полум'ям.

6. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

XIII. Для формувань обслуговування захисних споруд цивільного захисту:

1. Склад та основні завдання сил цивільного захисту.

2. Призначення, організаційна структура, оснащення формувань цивільного захисту. Функціональні обов'язки працівників, які входять до складу формувань цивільного захисту.

3. Захисні споруди цивільного захисту, їх будівництво, обладнання, утримання та правила експлуатації.

4. Дії працівників із складу формування під час підготовки захисної споруди для використання за призначенням.

5. Дії працівників із складу формування в ході прийому та під час перебування у захисній споруді людей, що укриваються, а також після виведення людей.

6. Заходи безпеки при виконанні робіт згідно з функціональним призначенням.

**Завідувач сектору з питань
цивільного захисту райдержадміністрації**

Є.М.КАЧМАР

Додаток 3

до організаційно-методичних вказівок
(до пункту 4)

ПЕРЕЛІК

тем для вивчення за програмою додаткової підготовки з техногенної
безпеки працівників об'єктів підвищеної небезпеки

1. Техніка, спеціальне обладнання та засоби, які є на оснащенні формування.

Загальна будова, тактико-технічні характеристики штатної техніки, засобів малої механізації, приладів та табельного майна, засобів зв'язку, які є на оснащенні формування та правила їх експлуатації та зберігання. Порядок, способи, практичне використання і застосування техніки, засобів малої механізації, приладів та табельного майна при проведенні аварійно-рятувальних і відновлювальних робіт.

2. Заходи безпеки при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій, катастроф та проявів терористичних актів.

Необхідні міри безпеки при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт на місцевості, заражені радіоактивними речовинами, при роботі поблизу будинків і споруд, які загрожують обвалом, у задимлених і загазованих приміщеннях, на електричних мережах, при гасінні нафтопродуктів, при організації робіт у зонах катастрофічного затоплення, в умовах поганої видимості, уночі та взимку.

3. Розшук та визволення потерпілих з під завалів будівель, зсувів, снігових лавин. Прийоми та способи рятування людей на верхніх поверхах зруйнованих або палаючих будівель.

Розвідка завалів, пошкоджених і палаючих будівель. Визначення місць знаходження людей. Способи та порядок рятування людей, які знаходяться у завалах будівель, зсувів, снігових лавин (будівництво галерей, проходів, тунелів, демонтаж конструкцій будівель, використання домкратів, засобів малої механізації тощо). Способи і порядок рятування людей, які знаходяться на верхніх поверхах зруйнованих або палаючих будівель. Обладнання, яке необхідне для проведення робіт при рятуванні людей та порядок його використання. Способи транспортування потерпілих. Заходи безпеки.

4. Види, масштаб і характер пожеж. Гасіння масових, суцільних та лісових пожеж. Влаштування протипожежних бар'єрів, насипів, просік.

Порядок визначення виду, масштабу і характеру пожежі. Оцінка пожежної обстановки при різних видах пожеж. Дії особового складу формування при гасінні масових, суцільних та лісових пожеж. Влаштування протипожежних бар'єрів, насипів, просік. Особливості гасіння пожеж при вибухах паливно-повітряних і газоповітряних середовищ. Міри безпеки.

5. Евакуація людей із районів стихійного лиха, аварій та катастроф.

Екстрена евакуація людей та їх майна при стихійних лихах, аваріях, катастрофах. Маршрути евакуації. Норми посадки людей при перевезенні їх на

різних видах транспорту. Особливості при перевезенні людей у зараженій місцевості. Техніка безпеки при перевезеннях.

6. Дії особового складу формування при наданні першої домедичної допомоги людям, які постраждали під час надзвичайної ситуації.

Послідовність та прийоми надання постраждалим домедичної допомоги при зупинках дихання та відновленні серцевої діяльності, травмах і кровотечі, переломах кісток, попередженні шокowego стану та виведенні з нього, захисті поранених і опікових поверхонь, припиненні або зменшенні впливу на ураженого отруйними і аварійними хімічно-небезпечними речовинами. Особливості надання постраждалим першої медичної допомоги в умовах радіоактивного, хімічного і бактеріального зараження.

Завідувач сектору з питань
нивільного захисту райдержадміністрації

Є.М.КАЧМАР

Додаток 4

до організаційно-методичних вказівок
(до пункту 4)

ПЕРЕЛІК

тем для вивчення за програмою пожежно-технічного мінімуму для працівників, зайнятих на роботах з підвищеною пожежною небезпекою

1. Заходи пожежної безпеки на об'єкті.

Стисла характеристика об'єкта та його пожежної небезпеки. Основні положення Кодексу цивільного захисту України щодо пожежної безпеки. Загально об'єктові правила, інструкції, положення та накази з питань пожежної безпеки. Відповідальність за порушення правил пожежної безпеки.

Основні причини пожеж: несправність обладнання, електро-, газозварювальні роботи та необережне поводження з вогнем, несправність електроустановок, порушення правил користування інструментами і електронагрівальними приладами тощо.

Вимоги щодо утримання території, протипожежних розривів, джерел протипожежного водопостачання.

Дії робітників і фахівців у разі виявлення порушень правил пожежної безпеки. Місцезнаходження та порядок виклику об'єктової пожежної охорони, а в разі її відсутності - найближчої пожежної частини. Порядок організації, мета та завдання добровільної пожежної дружини.

2. Заходи пожежної безпеки на робочому місці.

Характеристика пожежної небезпеки агрегатів та установок, що розміщені у приміщенні. Дії персоналу у випадку порушень режиму роботи установок, машин і агрегатів. Протипожежний режим на робочому місці. Правила пожежної безпеки, встановлені для працівників даного приміщення, дільниці або споруди.

Можливі причини виникнення пожеж. Дії персоналу в разі загрози виникнення пожежі, аварії чи вибуху; правила вимкнення установок та агрегатів, порядок зняття напруги з електроустановок, виклику аварійної допомоги тощо.

Заходи пожежної безпеки, яких необхідно дотримуватися, стаючи до роботи, у процесі роботи та після її закінчення з метою запобігання виникненню пожеж.

3. Оповіщення про пожежу та виклик пожежної охорони.

Встановлений на підприємстві порядок сповіщення людей про пожежу. Засоби зв'язку, сигналізації, які є на об'єкті та на робочому місці, розміщення найближчих апаратів телефонного зв'язку, сповіщувачів пожежної сигналізації, пристроїв для подання звукових сигналів пожежної тривоги, систем сповіщення та керування евакуацією людей. Порядок використання цих засобів у разі виникнення пожежі.

4. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок їх використання під час пожежі.

Призначення та місцезнаходження існуючих на об'єкті засобів пожежогасіння, протипожежного устаткування та інвентарю (вогнегасники, внутрішні пожежні крани, діжки з водою, ящики з піском, стаціонарні установки пожежогасіння тощо).

Загальні поняття про пожежну сигналізацію, спринклерне і дренчерне обладнання та інші установки пожежогасіння (вуглекислотні, пінні, порошкові тощо).

Порядок утримання існуючих на об'єкті засобів пожежогасіння (у літніх та зимових умовах). Правила використання вогнегасних засобів, протипожежного інвентарю та обладнання.

5. Дії під час пожежі.

Дії в разі виявлення на робочому місці або на території об'єкта задимлення чи пожежі. Порядок повідомлення про пожежу аварійно-рятувальних і пожежних підрозділів та інших аварійних служб. Організація зустрічі аварійно-рятувальних та пожежних підрозділів. Відключення у разі необхідності устаткування, комунікацій, електроустановок та вентиляції.

Гасіння пожежі існуючими на об'єкті засобами пожежогасіння; порядок включення стаціонарних установок пожежогасіння, евакуації людей та матеріальних цінностей. Дії після прибуття аварійно-рятувальних та пожежних підрозділів (надання допомоги у прокладанні рукавних ліній, участь в евакуації матеріальних цінностей та виконанні інших робіт за розпорядженням керівника пожежогасіння).

6. Порядок застосування первинних засобів пожежогасіння та протипожежного інвентарю.

Відпрацювання порядку роботи з первинними засобами пожежогасіння та протипожежним інвентарем у разі виникнення пожежі.

7. Дії під час пожежі.

Відпрацювання дій: в разі виявлення на робочому місці або на території об'єкта задимлення чи пожежі; повідомлення про пожежу аварійно-рятувальних і пожежних підрозділів та інших аварійних служб; організації зустрічі аварійно-рятувальних та пожежних підрозділів; відключення у разі необхідності устаткування, комунікацій, електроустановок тощо; гасіння пожежі існуючими на об'єкті засобами пожежогасіння; включення стаціонарних установок пожежогасіння, евакуації людей та матеріальних цінностей; дій після прибуття аварійно-рятувальних та пожежних підрозділів.

Завідувач сектору з питань
цивільного захисту райдержадміністрації

Є.М.КАЧМАР

Додаток 5

до організаційно-методичних вказівок
(до пункту 4)

ПЕРЕЛІК ТЕМ

тем для вивчення за програмою прискореної підготовки працівників до дій
в особливий період

1. Сигнали оповіщення населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій.

Попереджувальний сигнал цивільного захисту “Увага всім!”. Інформування працівників щодо розвитку надзвичайних ситуацій, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій та заходів безпеки в зоні надзвичайних ситуацій.

2. Порядок організації, способи і терміни здійснення заходів щодо виконання завдань цивільного захисту суб'єкта господарювання в режимі функціонування в умовах особливого періоду.

План цивільного захисту на особливий період. Дії персоналу щодо аварійної зупинки виробництва.

Правила поведінки і дії працівників при виникненні надзвичайних ситуацій, проявів терористичних актів.

3. Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки евакуйованих працівників.

Виведення працівників із небезпечної зони, місця розташування можливих укриттів, шляхи евакуації.

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них.

4. Забезпечення працівників засобами індивідуального захисту, правила їх застосування.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами.

Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев'язочний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

5. Надання домедичної само- та взаємодопомоги постраждалим.

Основні правила надання домедичної допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення серцево-легеневої реанімації.

Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани. Перша допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації підручними засобами.

**Завідувач сектору з питань
північного захисту райдержадміністрації**

Є.М.КАЧМАР